

Usu edasiandmine (II)

Teine osa artiklist "Usu edasiandmine."

06.04.2017

Kui püüame oma lapsi usus üles kasvatada „ei saa me eraldada õpetuse seemet vagaduse omast.”[1] Teadmist peavad saatma voorused, mõistus ja tunded. Selles valdkonnas peavad vanemad ja kasvatajad olema valvsamad kui ühelgi teisel alal, et kindlustada laste harmooniline vaimne kasvamine. Õhukese õpetusekihiga kaetud vähesed

vagaduskombed pole piisavad, nagu ka teadmised õpetusest, mis ei tugevda veendumust, et meil tuleb anda Jumalale au, mis talle kuulub ning võtta aega palve jaoks, elada kristliku sõnumi nõudmisi täiel määral ja teha apostolaati. Doktriin peab esile kutsuma kindlad otsused, mida ühes tõelise pühendumusega armastada Kristust ja neid, kes on meie ümber, igapäevaselt ellu rakendatakse.

Usus kasvatamisel on otsustav roll elaval eeskujul ja vanemate tunnistusel, kes palvetavad koos lastega (hommiku- ja õhtupalveid, söögipalveid), kes annavad usule koduses elus olulise koha, mis sellele kuulub (osalemine Missal ka puhkuse ajal, valides puhkuse sihtkohti mõistlikult), kes õpetavad lapsi loomulikul viisil oma armastust Jeesuse vastu teistele levitama. Vanemad „läbistavad niiviisi oma laste südamete peidetud sügavused

ning jätavad jälje, mida tulevikusündmused ei suuda minema pühkida.”[2]

Vanemad peavad oma lastele aega pühendama. „Aeg on elu”[3] ja Kristuse kohaolek hinges on parim kingitus, mille vanemad saavad anda. See võib tähendada nendega jalutuskäikudele minemist, väljasõitude organiseerimist, nende väikeste murede ja konfliktide arutamist. Usu edasi andmise püüdluses on peamine nende jaoks olemas olla ja nende eest palvetada; ja kui vanemana on tehtud viga, siis lastelt vabandust paluda. Samuti on tähtis, et lapsed kogeksid vanemate andeksandmist, mis tugevdab neis kindlustunnet, et armastus nende vastu on tingimusteta.

Elukutse: Lapsevanem

Benedictus XVI tuletab meile meelde, et „lapsed vajavad Jumalat varajasest

east alates; nad on võimelised tajuma tema suurust, taipama palve ja rituaali tähtsust ning tegema vahet heal ja kurjal. Olgu te head teejuhid, saates neid usus, Jumala tundmises, sõpruses Jumalaga, ja teadmises, mis vahe on heal ja kurjal. Saatke neid usus nende kõige õrnemast east alates.”[4]

Aidata lastel saavutada ühtsust nende uskumuste ja eluviisi vahel, on väljakutse, millele ei saa vastu minna pelgalt improviseerides, vaid mis nõuab hoolikat planeerimist ning ettemõtlemist – nii-öelda „professionaalset mentaliteeti”. Lunastuse sõnum mõjutab kogu isiksust ning peab juurduma nii selle vastuvõtja peas, kui ka südames. Selle vastuvõtjad on inimesed, keda me kõige enam armastame ja kaalul on meie laste sõprus Kristusega – eesmärk, mis väärrib meie kõige tugevamaid pingutusi. Jumal loodab meie jõupingutustele tegemaks Tema

õpetused lastele kättesaadavaks, et kinkida neile oma armu ning, et teha nende hinge oma eluase. Seepärast pole meie suhtlusviis usu edasiandmise taotluse juures midagi ebaolulist või teisejärgulist, vaid hoopis selle sisemise dünaamika kese.

Heaks arstiks olemiseks ei piisa lihtsalt istumisest ja ootamisest, et patsiendid kliinikusse tuleksid. On vaja õppida, lugeda, mõtiskleda, küsimusi esitada, uurida, konverentsidest osa võtta. Sama kehtib ka vanemaks olemise puhul: vanemad peavad võtma aega, et õppida, kuidas oma kasvatuslikes kohustustes täiustuda.

Perekonnaelus vajame me nii teoreetilisi, kui praktilisi teadmisi ja üle kõige tahet neid ellu viia. See ei pruugi olla kerge, aga me ei saa end petta teisi kohustusi ettekäändeks tuues – me peame leidma mõned minutid iga päev või mõned tunnid

puhkuse ajal, et uuendada oma vanemlikke oskusi.

Vajalikest vahenditest puudust ei ole: kindla suunitlusega raamatud, videod ja veebileheküljed on hõlpsasti kättesaadavad ja sisaldavad palju häid ideid, kuidas olla parem vanem. Eriti palju abi on perekonnale suunatud koolitustest, mis ei anna edasi üksnes teadmisi või tehnikaid, vaid ohtralt elulisi lastekasvatamise ning oma isikliku elu, abielu ja pereelu edendamise kogemusi. Selgem teadmine igale eale iseloomulikest joontest nagu ka keskkonnast, mis lapsi nende eas ümbritseb, võib siin olla suureks abiks. Lõppkokkuvõttes taandub see kõik laste paremale tundmaõppimisele, mis võimaldab vanematel neid läbimõeldumalt ja vastutustundlikumalt üles kasvatada.

Näidates usu ilu

Aidates lastel usku seespidiseks muuta, peame me näitama neile selles elamise ilu. Vanemad ja kasvatajad peavad kindlasti seadma eesmärke, kuid seejuures tuleb lastele näidata vooruslikkuse ja tõelise kristliku elu ilu. Nad peaksid avama silmapiire, mitte üksnes käske ja keelde kehtestama. Vastasel juhul võime me jätta mulje, et usk on jäikade reeglite kalk ja külm kogum, mis pigem segab kui aitab; või pattude ja kohustuste nimekiri. Sel juhul võivad lapsed kergesti näha „üksnes teekonna ränka osa, mäletamata Jeesuse lubadust: „Minu ike on kerge.””[5] Vastupidi, me peame tooma nendeni tõsiasja, et Issanda käsud annavad meile jõu saavutamaks täielikumat isiksuse arengut. Käsud pole negatiivsed keelud, vaid pigem erilised viisid, kuidas edendada elu, usaldust ning rahu pere- ja sotsiaalsuhetes. Me

oleme kutsutud jäljendama Jeesust
õndsakskiitmiste eeskujul.

Järelikult oleks viga siduda
üleloomulikke motiive alatasa
ebameeldivate tööde või koormavate
kohustuste täitmisega. Näiteks, alati
ei ole abiks paluda lastel supp lõpuni
süüa, et sedasi Jumalale ohver tuua.
Vastavalt nende eale ja vagaduse
astmele võib selline lähenemine
kohane olla, aga me peaksime
püüdma pakkuda teisi põhjusi.
Jumalat ei saa näha pelgalt kapriiside
„vaenlasena”; pigem tuleks aidata
lastel oma tujudest üle saada, et nad
võiksid elada õnnelikku elu,
sõltumata materiaaletest hüvedest
ning juhindudes armastusest Jumala
ja ligimese vastu.

Kristlik perekond annab edasi usu ilu
ja armastust Kristuse vastu kõige
mõjusamalt siis, kui tema liikmed
elavad armastusest omavahelises
harmoonias, võttes asju naeratusega

ning unustades omaenda tühised mured, et teiste eest hoolt kanda. „Nad peavad unustama need väikesed tähtsusetud hõõrumised, mille võib isekus mägedeks muuta ja panema suure armastuse väikestesse teenetesse, mida pereelu nõuab.”[6]

Eneseunustusest juhitud elu on ideaal, mis on noore inimese jaoks väga atraktiivne. Mõnikord ei pruugi meie, kasvatajad, seda ise täiel määral uskuda, võib-olla seetõttu, et meil endil on selles osas veel pikk tee käia. Saladus seisneb kujundatavate sihtide sidumises selliste põhjustega nende saavutamiseks, mida lapsed mõistavad ja hindavad: oma sõprade aitamiseks, et olla kasulik või vapper... Igal lapsel on omad huvid, millele me peame oskama tugineda, kui me seletame, miks nad peaksid olema puhtad, mõõdukad, töökad, materiaalistest asjadest sõltumatud, ettevaatlikud interneti kasutamisel

ega veedaks tunde videomänge mängides.

Kristlikku sõnumit tajutakse siis kogu selle loomuumases ilus ja mõistuspärasuses. Lapsed avastavad, et Jumal pole mitte üksnes „vahend”, mida nende vanemad kasutavad, et kodus asjad tehtud saaksid, vaid nende Taevane Isa, kes neid meeletult armastab ning keda lapsed samuti armastama ja jumaldama peavad; universumi Looja, kellele võlgname oma olemasolu, hea Isand, Sõber, kes ei vea meid kunagi alt ja keda ei saa meie kunagi alt vedada.

Aidates neil leida oma rada

Laste üleskasvatamine usus tähendab ennekõike õpetada neid muutma kogu oma elu Jumala ülistamise aktiks. Nagu õpetab Vatikani II kirikukogu: „ilma Loojata loodu kaoks.”^[7] Teenimises ja adoratsioonis leiame me oma isikliku

küpsuse aluse: „Kui inimesed keelduvad Jumalat kummardama, siis lõpuks kummardavad nad erinevatel viisidel iseennast nagu seda on näidanud inimkonna ajalugu: võim, naudingud, rikkus, teadus, ilu.”[8] Teenimisvaimu edendamiseks on vaja, et lapsed kohtuksid Jeesusega näost näkku, isegi väga varases eas, aidates neil temaga isiklikult kõnelda. Lastega koos palvetamine võib tähendada midagi väga lihtsalt nagu neile Jeesusest ja Tema sõpradest rääkimist või mõne päevasündmuse kasutamist selleks, et nad kujutaksid end ette Evangeeliumi stseenis.

Vagaduse kasvatamine lastes taandub nende aitamisele, et nad usaldaksid oma südame Jeesusele, räägiksid Temaga headest ja halbade asjadest, mis nendega iga päev juhtuvad; see tähendab õpetada neid kuulama oma südametunnistuse häält, mille kaudu

Jumal oma tahet ilmutab ja seda ellu viima. Lapsed omandavad need harjumused peaaegu õhust, kui nad näevad, kuidas nende vanemad Issandaga räägivad ja püüavad teha nii, et Ta oleks kohal nende igapäevases elus. Tõepoolest, usk ei viita eeskätt mitte kohustuste nimistule või katekismuse tekstile, mis peab olema peas, vaid Isikule, kellesse me kogu südamest usume, sest me usaldame Teda. Kui me tahame veenda lapsi selles, et ühe Isiku Elu on muutnud kogu inimkonna eksistentsi, õilistades kõiki meie inimlikke võimeid, siis on loomulik, et lapsed peaksid nägema kõigepealt seda, et Kristus on muutnud nende vanemate elu. Olla hea kristliku usu edasikandja tähendab näidata meie endi elu kaudu oma kinnitatuset Tema Isiku külge.^[9] Olla hea lapsevanem tähendab ennekõike olla vanem, kes on hea, kes võitleb, et olla püha. Lapsed märkavad seda kiiresti ja

imetlevad oma vanemate pingutust ning üritavad neid jäljendada.

Head vanemad tahavad, et nende lapsed saavutaksid suurepärasuse ning oleksid õnnelikud elu igas valdkonnas: professionaalses, kultuurilises, emotsionaalses... Seega on täiesti loomulik, et nad ei soovi, et lapsed rahulduksid vaimse keskpärasusega. Jumala plaan iga inimese jaoks on midagi imelist ja püha. Parim viis kellegi – eriti oma laste – teenimiseks, on anda neile tuge, mida nad vajavad, et vastata täielikult kristlikule kutsumusele ning avastada, mida Jumal neist tahab. See pole midagi teisejärgulist, mis võib viia veidi suurema õnneni, vaid mõjutab tugevalt kogu nende elu lõpptulemust.

Isikliku pühadusekutse eriliste parameetrite avastamine tähendab leida *valge kivike ning kivikesele kirjutatud uus nimi, mida ükski peale*

saaja ei tea.[10] See tähendab avastada enda kohta tõde, mis annab mõtte kogu inimese eksistentsile. Igaühe õnn – ja paljude teiste oma – sõltub inimese suuremeelsest vastusest sellele, mida Jumal palub.

Laste kutsumus ja vanemate kutsumus

Usk on oma loomult vaba tegu, mida ei saa – isegi kaudselt – „ümlükkamatute” argumentidega peale suruda. Usk on and, mis põhineb Jumala armu müsteeriumil ja igaühe vabal vastusel. Seepärast peavad kristlastest vanemad oma laste eest usinalt palvetama, paludes, et ususeeme, mille nad nende hinge külvavad, võiks kasvada ja vilja kanda. Püha Vaim kasutab neid pühasid soove tihti selleks, et äratada kristlikes perekondades palju erinevaid kutsumusi kogu Kiriku hüvanguks.

Lapse kutsumus võib nõuda vanematelt loobumist plaanidest, mis nad on teinud ja mis on neile kallid. „Niipea, kui laps on sündinud, hakkab tema ema mõtlema, kellele teda mehele panna ja kuidas nad seda või teist tegema hakkavad. Isa mõtleb karjäärile või ärile, millega ta oma poja siduda tahab. Igaüks loob oma “romaani”, võluva roosikarva romaani. Hiljem kasvab laps targaks ja heaks – sest ta vanemad on head – ja ütleb neile: “See teie romaan ei huvita mind.”[11]

Lapse kutsumus on osa imelisest emaduse ja isaduse kutsumusest. Võiks isegi öelda, et lapse kutsumus on kahekordne: lapse oma, kes annab end Jumalale ja vanemate oma, kes annavad oma lapse Jumalale. Ning mõnikord on vanemate teene isegi suurem kui lapse oma, sest Jumal palub neil loobuda sellest, mida nad kõige

rohkem armastavad ning nad teevad seda rõõmuga.

Nõnda saab lapse kutsumus „püha uhkuse põhjuseks,”[12] mis juhib vanemaid kaasa aitama oma palvete ning meeldumustega. Nagu rõhutas õnnis Johannes Paulus II: „Tehke kindlaks, et teie perekond oleks avatud kutsumustele. Palvetage, et oma erilise armastuse märgina kutsuks Jumal ühe või rohkem teie pereliikmetest Teda teenima. Elage oma usku rõõmu ja tulisusega, mis õhutab kutsumusi. Olge suuremeelsed, kui teie poeg või tütar, vend või õde otsustab järgneda Kristusele erilist teed mööda. Aidake nende kutsumusel juurduda ning tugevaks kasvada. Toetage neid kogu südamest nende vabalt tehtud valikus.”[13]

Otsus end Jumalale anda võrsu loomulikul teel kristliku kasvatuse seemnest ning seda võib näha isegi

selle haripunktina. Vanemate armastava hoolega toidetuna saab perekonnast tõeline kodune Kirik[14], kus Püha Vaim kingib oma karismasid. Nõnda ületab vanemate kasvatuslik roll lähisugulaste ringi piirid, et saada jumaliku elu allikaks keskkondades, mis on olnud seni Kristusele suletud.

A. Aguilo

.....

[1] Püha Josemaría. *Sepikoda*, 918

[2] Paavst Johannes Paulus II, apostellik üleskutse *Familiaris Consortio*, 22. november 1981, 60

[3] Püha Josemaría. *Vagu*, 963

[4] Benedictus XVI. *Läkitus* Rooma Diötseesi Kiriku Konventile, 13. juuni 2011

[5] Püha Josemaría. *Vagu*, 198

[6] Püha Josemaría. *Kui Kristus on möödusmas*, 23

[7] Vatikani II kirikukogu.
Pastoraalne konstitutsioon *Gaudium et Spes*, 36

[8] Piiskop Javier Echevarría.
Pastoraalne kiri, 1. juuni 2011

[9] Aquino püha Toomas. *S. Th.* II-II,
q.11, a.1

[10] Ilm 2:17

[11] Püha Josemaría. *Märkmed*
perekondlikult koosviibimiselt, 4.
september 1972

[12] Püha Josemaía, *Sepikoda*, 17

[13] Johannes Paulus II. *Jutlus*, 25.
veebruar 1981

[14] Vrd. Vatikani II kirikukogu.
Dogmaatiline konstitutsioon *Lumen
Gentium*, 11

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/et-ee/article/usu-
edasiandmine-ii/](https://dev.opusdei.org/et-ee/article/usedasiandmine-ii/) (05.08.2025)